

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

I Всеукраїнська науково-практична конференція,
присвячена 55-річчю кафедри
фінансів і банківської справи

27 КВІТНЯ 2023 Р.

М. ВІННИЦЯ, УКРАЇНА

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету	ЮРЧИШЕНА Людмила Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри фінансів і банківської справи.
Заступник голови комітету	ПОЛІЩУК Наталія Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і банківської справи.
Відповідальний секретар оргкомітету	КОЗЛОВ Вадим Петрович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи.
Члени організації комітету:	ОРЕХОВА Тетяна Вікторівна, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету. ДОРОНІНА Ольга Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та поведінкової економіки. САМОРОДОВ Борис Вадимович, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. КРУПКА Михайло Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу та кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка. СЛАТВІНСЬКА Марина Олександрівна, доктор економічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри фінансів Одеського національного економічного університету. ПАНУХНИК Олена Віталіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки і фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя. ВОЛКОВА Неля Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи. ВОЛКОВА Валерія Валеріївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи. МАТВІЙЧУК Вікторія Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи.

А 437 Збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 55-річчю кафедри фінансів і банківської справи «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 182 с.

У збірнику розміщені тези доповідей з актуальних проблем розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України, що включають проблеми дослідження щодо: особливостей фінансових відносин в умовах воєнного стану; актуальних питань теорії й практики фінансів, банківської справи та страхування в умовах цифрового розвитку суспільства; розвитку фінансового ринку в умовах цифровізації економіки; інноваційних векторів розвитку банківської системи; державних фінансів і податків повоєнного суспільства.

Наведені у збірнику тези доповідей будуть корисними для наукових співробітників, викладачів закладів вищої освіти, практиків, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	8
<i>Zhytar M. O.</i> KEY STAGES OF UKRAINE'S ECONOMIC RECOVERY PLAN IN THE POST-WAR PERIOD	8
<i>Laktionova O. A., Karpova T. S.</i> MODERN TRENDS IN THE FUNCTIONING OF THE DOMESTIC BANKING SYSTEM DURING THE WARTIME PERIOD	10
<i>Matushevskiy O. V.</i> THE STATE OF FINANCIAL SECURITY OF BUSINESS ENTITIES IN THE CONTEXT OF DIGITALISATION	13
<i>Волкова Н. І., Шпунярська Т. І.</i> АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ УКРАЇНИ	16
<i>Темник В. Ю.</i> ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГРОЗ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	19
<i>Волкова Н. І., Дудар В. М.</i> ВПЛИВ УМОВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ БАНКУ	21
<i>Горінний М. Л., Гривківська О. В.</i> ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	23
<i>Кульчицький М. І., Коваленко С. В.</i> ЗРОСТАННЯ ЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІКИ ВОЄННОГО СТАНУ	26
<i>Юрчишена Л. В., Побережна А. Р.</i> ІНСТРУМЕНТИ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	29
<i>Юрчишена Л. В., Карпов Д. О.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВАРТОСТІ КАПІТАЛУ	32
<i>Нікітін А. В.</i> КРЕДИТУВАННЯ БАНКАМИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИЙ ПЕРІОД	34
<i>Слатвінська М. О.</i> МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ	37
<i>Крупка М. І., Руцишин М. О.</i> НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	40
<i>Волкова Н. І., Довгань Р. С.</i> ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	43
<i>Поліщук Н. В., Маїдодон В. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	46

Волкова Н. І.
канд. екон. наук, доцент
ДонНУ імені Василя Стуса

Шпунярська Т. І.
магістрант
ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
ДонНУ імені Василя Стуса

АНАЛІЗ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ БАНКІВ УКРАЇНИ

Вступ. Основу системи ринкових відносин становить банківський сектор, який забезпечує стабільність економіки країни, здійснюючи перерозподіл фінансових ресурсів між такими учасниками ринку як держава, суб'єкти господарювання, а також фізичні особи.

Високий рівень ліквідності та капіталізації дають можливість банкам збільшувати кредитування, що допомагає підтримувати сталий розвиток та здійснювати відновлення економіки.

Рушійною силою в успішній роботі будь-якого банку є його кредитна діяльність. Кредитна діяльність – це сукупність дій, спрямованих на формування необхідних обсягів кредитних ресурсів через залучення коштів юридичних і фізичних осіб та розміщення цих ресурсів на кредитному ринку з дотриманням загальноприйнятих принципів та наявних правових норм [1]. Ключовим показником, який характеризує ефективне управління кредитною діяльністю банку, є розмір кредитного портфелю.

Метою роботи є дослідження стану банківського кредитного портфелю в Україні.

Основна частина. На ринку банківських послуг за останні шість років відбулося скорочення кількості банківських установ на 18 %, що пов'язано зі втраченою можливістю виконувати свої зобов'язання перед клієнтами, а також деякі банки не дотримувалися вимог фінансового моніторингу (рис. 1). Зменшилася кількість українських банків, а банки з іноземним капіталом (в тому числі з повним іноземним капіталом) тримаються відносно стабільно, але також мають тенденцію до скорочення, але більш повільними темпами.

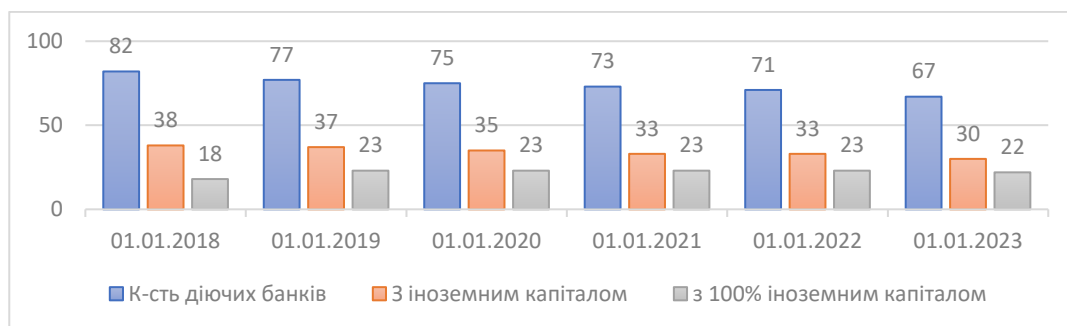

Рисунок 1 – Кількість діючих банків України, од.

Джерело: складено автором на основі [2]

Обсяги кредитного портфелю банків, як можна побачити з рис. 2, мають нестабільну тенденцію, але на 01.01.2023, порівняно з 01.01.2018, відбулося його збільшення на 3,7 %, але порівняно з минулим роком – скорочення на 1,4 %. Частка непрацюючих кредитів мала позитивну динаміку до зменшення, і протягом 2018–2022 рр. зменшилася на 25 %, але станом на 01.01.2023 вона збільшилася на 8 %, порівняно з попереднім роком, що могло бути пов’язане з нестабільною економікою України через збройну агресію – велика кількість позичальників була не в змозі сплачувати регулярні платежі або виставлені відсотки за користування кредитними коштами. В розрізі групи банків найбільшу частку кредитного портфелю мають банки з державною часткою – 55 %, тоді як банки з іноземним капіталом – 27 %, а найменше – банки з приватним капіталом – 19 %.

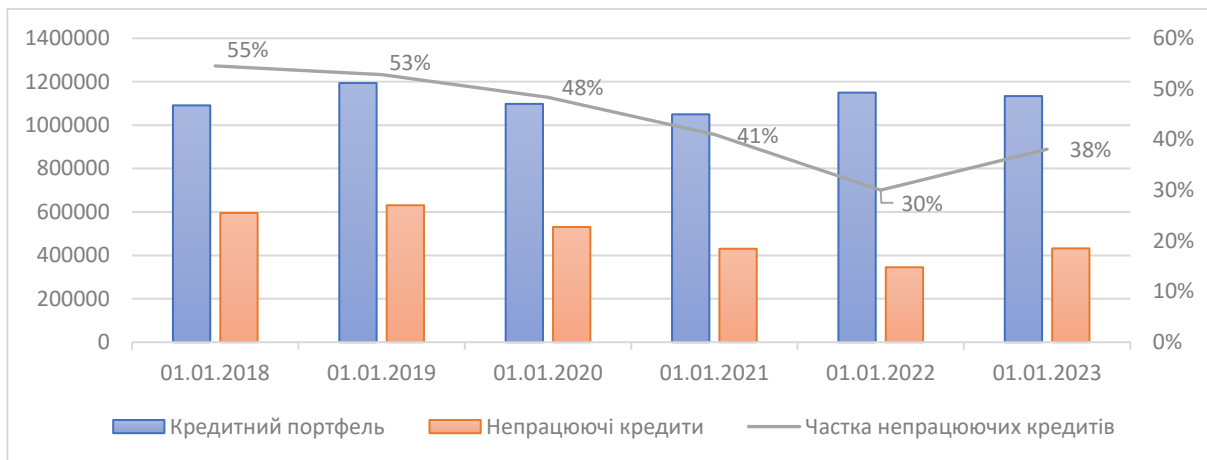

Рисунок 2 – Обсяг кредитного портфелю банків, млн грн

Джерело: складено автором на основі [2]

Оскільки кредитна діяльність є високоризиковою, банки створюють резерв під кредитні ризики, щоб зменшити фінансові збитки. На рис. 3 можна побачити, що частка резерву під кредитні ризики має тенденцію до зменшення щорічно за останні п'ять років, але станом на 01.01.2023 резерв збільшився на 14,4 %.

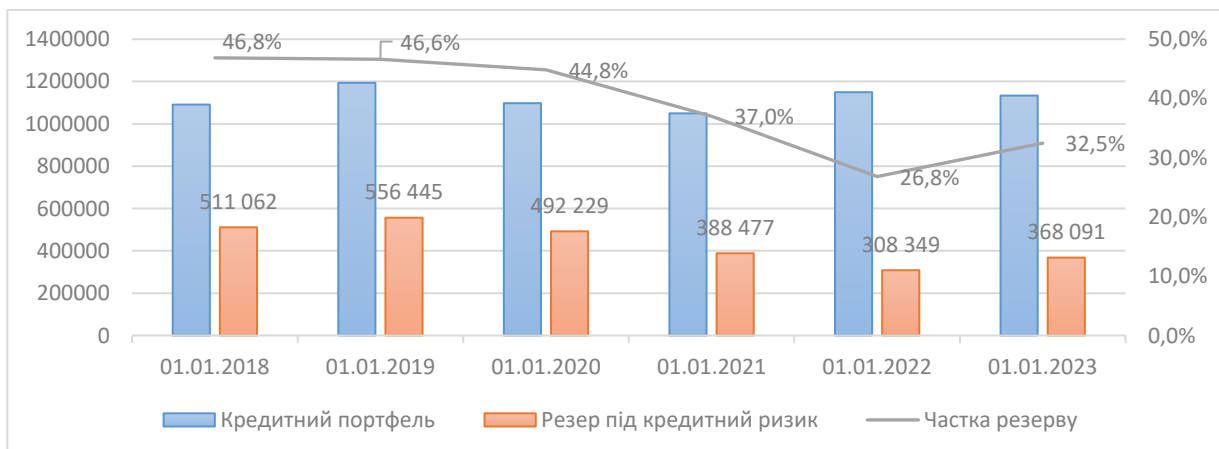

Рисунок 3 – Резервування кредитних ризиків, млн грн

Джерело: складено автором на основі [2]

У структурі кредитного портфелю вагоме місце займають кредити надані корпоративному сектору – приблизно 80 % (хоча мають нестабільну тенденцію); кредити надані фізичним особам займають у структурі приблизно 16 % і щорічно зростають, за винятком 2023 р., коли вони зменшилися на 12 %; міжбанківські кредити займають у кредитному портфелі 2 %, і їх обсяг збільшується; кредити, які надані органам державної влади займають у структурі невагому частку до 1 %, але мають позитивну динаміку до зростання (див. рис. 4).

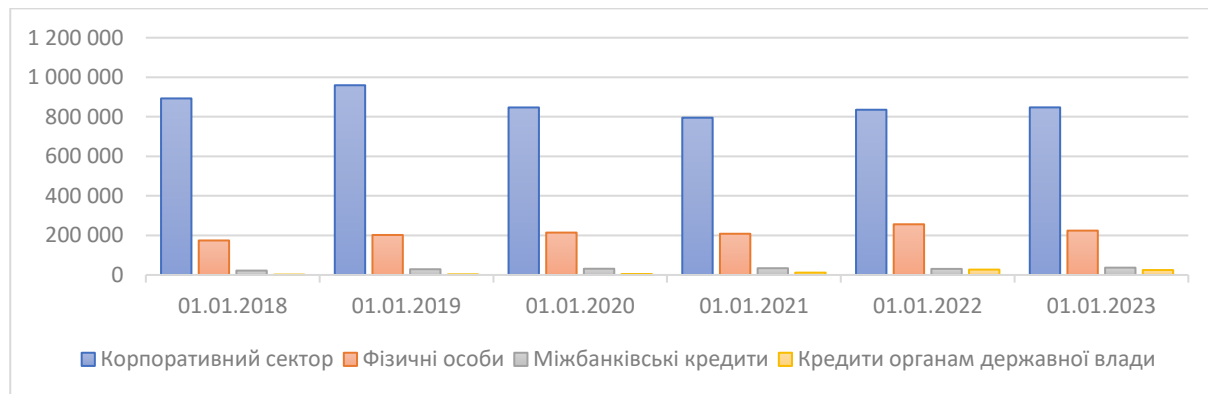

Рисунок 4 – Структура кредитного портфелю за суб'єктами господарювання, млн грн

Джерело: складено автором на основі [2]

Через зростання облікової ставки НБУ відбулося зростання відсоткових ставок за кредитами. Фіксуються найвищі процентні ставки для домашніх домогосподарств, а найнижчі для такого сектору економіки як загальне державне управління.

Вважаємо, що збільшення обсягів кредитування позитивно впливає на розвиток економіки України. Також це вказує на те, що частково кредитні вкладення забезпечують функціонування підприємницької діяльності.

Висновки. За результатом проведеного аналізу можна зробити висновок про те, що банківський ринок кредитування має стабільну динаміку до збільшення наданих кредитів, незважаючи на зменшення кількості суб'єктів ринку. Частка непрацюючих кредитів станом на 01.01.2023 – 38 %, але щорічно цей показник зменшувався, як і сформовані резерви під кредитні ризики. У складі валового внутрішнього продукту кредити займають невагому частку, що свідчить про низький рівень стимулювання населення в залученні кредитних коштів або недовіру з боку суб'єктів господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Петрушко Я. Р. Кредитна діяльність банку та основні етапи її організації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 20. С. 166–170.
2. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 10.04.2023).